

Oskar Spielmann, Brno, Alžír, Toulon / Brno, Algiers, Toulon

GAVU – Velká galerie / Large Gallery
 27. 6.–22. 9. 2024
 Kurátor / Curator Ivo Habán
 Vernisáž ve středu 26. června v 17.00

El-Hamel, 1937, olej na plátně / oil on canvas, 65 x 48 cm, soukromá sbírka / private collection

Výstava Oskara Spielmanna (1901–1974) v GAVU Cheb je prvním souborným připomenutím umělce v prostoru někdejšího Československa od roku 1936, kdy se malíř naposledy představil v Brně, Praze a Bratislavě. Německy hovořící rodák z Brna náleží do příběhu meziválečné scény českých zemí. Svým více než třicetiletým pobytem v Alžírsku a v Maroku se zároveň v mnohém vymyká. Po studiích ve Vídni a na pražské Akademii působil v řadách brněnského uměleckého sdružení Scholle. Roku 1931 odjel díky stipendiu do Paříže, odkud pokračoval do Alžíru. Na severu Afriky setrval až do poloviny šedesátých let. Jako pokřtěný katolík s židovskými kořeny se záhy začlenil do alžírské výtvarné scény a stal se stabilní součástí prezentací umění francouzské severní Afriky. Roku 1945 obdržel prestižní alžírskou uměleckou Grand Prix, odkud definitivně stvrdila jeho status alžírského umělce. V Alžírsku, kde působil také jako středoškolský pedagog, setrval i v prvních letech nezávislosti. Přesto zemi nakonec opustil a závěr života prožil v jihofrancouzském přístavním městě Toulonu.

Středoevropan Spielmann se stal součástí tzv. alžírské školy a do značné míry se identifikoval s arabskou kulturou. Jeho umělecký odkaz vytvořený na sklonku koloniální éry propojuje kulturní světy pomyslného Západu a Východu. Výstava představuje na osm desítek maleb a velkoformátových kvašů z institucí i soukromých sbírek. Přibližně polovinu děl se podařilo zapůjčit z francouzské části pozůstalosti umělce, většinu Spielmannových prací spatří současné publikum v České republice vůbec poprvé.

GAVU Cheb presents the work of Oskar Spielmann (1901–1974). It is the first comprehensive commemoration of an artist from the former Czechoslovakia since 1936, when the painter himself showed his work in Brno, Prague, and Bratislava. This German-speaking native of Brno was a part of the interwar art scene in the Czech lands. At the same time, his more than thirty years of residence in Algeria and Morocco distinguish him in many other ways. After studying in Vienna and at the Prague Academy, he worked in the ranks of the Brno art association Scholle. In 1931, thanks to receiving a scholarship, he went to Paris; from there, he continued on to Algiers, remaining in North Africa until the mid-1960s. A baptised Catholic with Jewish roots, Spielmann was soon integrated into the Algerian art scene and became a firm presence in exhibitions of French North African art. In 1945 he received the prestigious Algerian Art Grand Prix, which definitively established his status as an Algerian artist. Spielmann remained in the country during its initial years of independence, where he also worked as a secondary school teacher. Nevertheless, he eventually left Algeria, spending the latter years of his life in the southern French port city of Toulon. A Central European, Spielmann became part of the so-called Algerian School and largely identified with the Arab culture. His artistic legacy, created at the end of the colonial era, bridges the cultural worlds of the imaginary East and West. This exhibition features over eighty paintings and large-scale gouaches from institutional and private collections, and approximately half of the pieces were borrowed from the French portion of the artist's estate. Most of Spielmann's works will now be seen by contemporary audiences in the Czech Republic for the very first time.

Kludie Hlavatá, O lidech a stromech / About People and Trees

GAVU – Malá galerie / Small Gallery
 27. 6.–29. 9. 2024
 Kurátor / Curator Radek Wohlmut
 Vernisáž ve středu 26. června v 17.00

Kludie Hlavatá, Hoříš, copak to nevidíš? / You're on fire, don't you see?, 2022, kombinovaná technika na plexiskle / mixed media on plexiglass, 180 x 180 cm

Práce absolventky Akademie výtvarných umění v Praze Kludie Hlavaté (1992) zaujmou nejen osobním přístupem a silnými tématy se symbolickým přesahem, ale i výjimečnou technikou. Jejich základem je koláž, kterou ale doprovází kresbou a malbou. Pracuje také s plexisklem, které často tvoří podložku jejích prací. Díky němu může zvětšovat jejich formát v některých případech až přes dva metry, využívat jeho transparentnost nebo při prudkém nasvícení hru stínů, která jejím pracím dává třetí rozměr. O jejích figurálních kompozicích je možné uvažovat jako o psychologických projekcích, mentálních mapách, fragmentárních obrazech, případně o zvláštním spojení vnitřní krajiny těla a mysli. Jestliže vrstvení jednotlivých technických přístupů dynamizuje jejich formu, podobně vrstvenaté jsou i obsahy. Ty se většinou dotýkají tělesnosti a uvědomování si vlastní existence skrze tělo v čase, a to jak v přítomnosti, tak směrem zpátky do formativních let. V druhém plánu tedy Kludie Hlavatá otevírá témata, jako jsou vzpomínky, dětství, ale i traumatizující prožitky, nemoci nebo bolest.

The work of Kludie Hlavatá (b. 1992), a graduate of the Academy of Fine Arts in Prague, impresses not only with her personal approach and strong themes containing a symbolic overlap, but also with her exceptional technique. Hlavatá's works are based on collage, but those collages are accompanied by drawing and painting. She also works with plexiglass, which often forms the support structure for her pieces. Thanks to this, she can enlarge the format — in some cases, to over two metres — by taking advantage of the material's transparency, or through the use of harsh lighting, creating a play of shadows that gives the work a third dimension. Her figurative compositions can be thought of as psychological projections, mental maps, fragmentary images, or a strange combination of the inner landscape of the mind and body. If the layering of individual techniques dynamises the work's form, the contents are similarly layered. These mostly touch-on corporeality and the awareness of one's own bodily existence through time, both in the present and back to the formative years. In the second layer, Hlavatá opens up themes such as memories, childhood, traumatic experiences, illness, and pain.

Karel Javůrek, Holdování knížeti Soběslavovi uvězněnému / The Imprisoned Prince Soběslav's Oath of Allegiance, 1890

GAVU – Opus magnum
 27. 6.–29. 9. 2024
 Kurátor / Curator Roman Musil
 Vernisáž ve středu 26. června v 17.00
 11. září, 17.00, přednáška R. Musila „Karel Javůrek“

Karel Javůrek, Holdování knížeti Soběslavovi uvězněnému / The Imprisoned Prince Soběslav's Oath of Allegiance, 1890, olej na plátně / oil on canvas, 115 x 150 cm, Západočeská galerie v Plzni

Karel Javůrek (1815–1909) byl představitelem tzv. historického žánru, kterému se věnoval po celý svůj dlouhý život. Jeho výtvarný názor se zformoval ještě před polovinou 19. století a z dnešního pohledu se jeví jako až příliš ilustrátorský. Javůrek byl nejdéle vystavujícím umělcem na výročních výstavách Krasoumné jednoty v Rudolfinu, kde v letech 1841–1908 představil neuvěřitelných 84 obrazů. Patil za patriarchy české historické malby, která se ale v jeho akademicky popísaném pojetí dostávala čím dál tím více do rozporu s uvolněnou a koloristickou malbou salonního typu, která do českých zemí pronikala především z Paříže, i s postupným odklonem od historických témat. Reprezentativní obraz, který se nedávno vynořil v soukromém majetku a následně byl získán do sbírek Západočeské galerie v Plzni, prezentujeme v rámci formátu jednoho díla Opus magnum. Autor ho namaloval v roce 1890 a o rok později byl představen na výroční výstavě v Rudolfinu. Zobrazuje významnou událost z dějin Přemyslovců. Z podnětu svého bratrance a českého krále Vladislava II. byl Soběslav II. v letech 1161–1173 již podruhé vězněn na hradě Pímda. Po dvanácti letech byl na přímý pokyn římského císaře Friedricha Barbarossa propuštěn a následně prohlášen za českého knížete. Javůrek zde zobrazil moment, kdy ještě ve vězení skupina osvoboditelů předává Soběslavu II. plášť, meč a čapku jako atributy knížecí moci. Javůrkův obraz Holdování knížeti Soběslavovi uvězněnému je reprezentativním dílem větších rozměrů, které vzniklo v pozdní fázi historismu a nepochybně patří k jeho významným pracím. Vyniká uvolněným malířským rukopisem, sytou barevností, temnosvitem a dobře zvládnutou figurální kompozicí. Takováto velkorysá Javůrkova díla nejsou běžná ani ve sbírkách veřejných muzeí umění a nevyskytují se ani na českém trhu s uměním, kde od tohoto autora převažují spíše práce menších rozměrů, anebo malířské skici a studie.

Karel Javůrek (1815-1909) was a representative of the so-called historical genre, to which he devoted himself throughout his long life. His artistic opinion was formed before the middle of the 19th century, and from today's point of view it seems overly illustrative. Javůrek was regarded as the patriarch of Czech historical painting, but his academically descriptive approach was increasingly at odds with the relaxed and colouristic salon-type painting that had penetrated the Czech lands, mainly from Paris, as well as with the gradual departure from historical themes. This representative painting, which recently surfaced in private ownership and was subsequently acquired for the collections of the West Bohemian Gallery in Pilsen, is presented within the format of a single Magnum Opus work. The artist painted it in 1890, and one year later it featured in the annual exhibition at the Rudolfinum in Prague. It depicts an important event in the history of the Přemyslid dynasty. Instigated by his cousin and the Czech king Vladislav II, Soběslav II was imprisoned for the second time in the castle of Pímda, from 1161 to 1173. After serving twelve years, he was released on direct order of the Roman emperor Friedrich Barbarossa and subsequently declared a Bohemian prince. Javůrek depicts the moment when, while still in prison, a group of liberators handed Soběslav II a cloak, a sword, and a cap as attributes of princely power.

Jan Rambousek ve sbírce GAVU Cheb / in the GAVU Cheb collection

GAVU – Výstava z depozitáře / Exhibition from the Depository
 27. 3.–6. 10. 2024
 Kurátor / Curator Marcel Fišer

Na dlažbě / On the Pavement, 1923, barevná litografie na papíru / colour lithography on paper, 295 x 380 mm (345 x 402 mm)

Grafik a malíř Jan Rambousek (1895–1976) byl nejvýraznějším představitelem českého sociálního umění dvacátých let, fenoménu, na němž se podílelo několik desítek umělců a umělkyň. Vynikal už mezi žáky ateliéru Maxe Švabinského na pražské akademii a po absolutorii se v roce 1923 stal jeho asistentem. V této roli přes pět let ovlivňoval zaměření ateliéru více než samotný profesor, a právě díky němu zde vzniklo jedno z ohnivěk sociálního umění. Ve sbírce GAVU Cheb se nachází 38 grafických listů a jedna kresba. Jádrem kolekce tvoří nákup z autorovy chebské výstavy v roce 1973. Současný projekt se stal podnětem k tomu, poprvé se na jeho zastoupení v chebské sbírce důkladně podívat. Byl provedena revize datací a názvů, práce byly spojovány s příslušnými cykly, grafickými alby a knihami, které svými grafikami ilustroval. Celý soubor byl dále digitalizován a publikován na portálu <https://sbirky.gavu.cz>. Zde si potenciální zájemce může prohlédnout všechna díla ve vysokém rozlišení, kdežto výstava představuje výběr toho nejzásadnějšího, čím Rambousek obohatil české umění.

Graphic artist and painter Jan Rambousek (1895-1976) was the most prominent representative of Czech social art of the 1920s, a significant phenomenon in which several dozen artists participated. In GAVU Cheb's collection there are 38 graphic works and one drawing, most of these acquired after the artist's exhibition in Cheb in 1973. This exhibition became the impetus for a first in-depth look at these works. Dates and titles were revised, and the works were linked to the relevant cycles, graphic albums, and books he illustrated. Along with the exhibition preparations, the entire collection was digitised, and has now been published on sbirky.gavu.cz. Here, potential visitors can view all the works in high resolution, while the exhibition itself presents a selection of the most important works with which Rambousek enriched Czech art.

Eva Volfová, Nitka a zatoulaný knoflíček / Nitka and the Stray Button

GAVU – Museum Café
11. 4.–1. 9. 2024
Kurátorka / Curator Veronika Lochmanová

Eva Volfová (nar. 1979), absolventka VŠUP Praha, v Chebu představí práce ke své poslední knize Nitka a zatoulaný knoflíček (Baobab, 2022), kterou vytvořila spolu s Terezou Horváthovou a získala za ni cenu Zlatá stuha v kategorii pro nejmenší čtenáře. Stejně jako u většiny jejích předchozích knih je její děj vyprávěn. Vypráví příběh statečné holčičky Nitky, která se vydá po stopách zatoulaného knoflíku a na dobrodružné cestě stihne pomoci všem, kteří to potřebují. Výstava je uspořádána v rámci evropského projektu Oko do světa.

Eva Volfová (b.1979) is showing the work she created for her most recent book Nitka and the Stray Button, published by Baobab in 2022. As with most of Volfová's previous book the illustrations are embroidered. The exhibition forms part of the European project The Eye of the World.

Daniela Olejníková, Myko. Kompletní zpravodaj ze světa hub / Myko. Complete newsletter from the world of mushrooms

GAVU – Museum Café
3. 9. 2024.–23. 2. 2025
Kurátorka / Curator Veronika Lochmanová

Textové obrazová publikace Jiřího Dvořáka s ilustracemi Daniely Olejníkové, jež v roce 2024 získala cenu „Litera za knihu pro děti a mládež“, je věnována houbám. Poskytuje čtenářům nejen množství informací, ale i zábavu. Kniha je stylizovaná jako svazek deseti čísel svérázného časopisu, který si píší samy houby. Ukazuje, jak lze vtipně a s lehkostí předat populárně naučný obsah.

The text and picture book by Jiří Dvořák with illustrations by Daniela Olejníková, which won the „Litera Award for Books for Children and Youth“ in 2024, is dedicated to mushrooms. It provides readers not only with a wealth of information, but also with entertainment. The book is styled as a volume of ten issues of a peculiar magazine written by mushrooms themselves. It shows how popular educational content can be conveyed with wit and ease.

Do práce i k odpočinku. Sbirka oděvů z 60.–80. let scénografky a kostýmní výtvarnice Andrey Králové / For Work and Relaxation. A collection of clothing from the 1960s to 1980s by set and costume designer Andrea Králová

Retromuseum Cheb – První patro / First floor
21. 3.–8. 9. 2024
Kurátorka / Curator Daniela Kramerová

Andrea Králová svými kostýmy spoluutvářela podobu řady českých filmů i televizních projektů, jako byly Protektor (2009), Pouta (2009), Místa (2014), Já, Mattoni (2016), Svět pod hlavou (2017), Očitý svědek (2021), Devadesátky (2022) nebo Muž, který stál v cestě (2023). Její tvorba dokresluje obsah filmů a navozuje představu o dobové vizualitě. Prostřednictvím oděvů dokáže charakterizovat jednotlivé postavy a naznačit jejich vkus, touhy, ambice, společenské postavení, příslušnost k určité třídě nebo politickou orientaci. Vedle filmové produkce navrhla též scénickou výpravu a kostýmy pro desítky divadelních inscenací a spolupracovala také s divadlem v Chebu. Dlouhodobě zároveň vyučuje scénografii na katedře alternativního a loutkového divadla DAMU. Při této práci v průběhu let nashromáždila velké množství oděvů a doplňků, které tvoří její osobní fondus, jehož zlomek nyní představuje chebská výstava. Soustředí se na úsek 60. až 80. let, korespondující s časovým záběrem expozice Retromusea, na jejíž přípravě se rovněž podílela. Toto období se těší autorčině zvláštní oblibě a s humorem sobě vlastním často zvýrazňuje i jeho určité bizarní aspekty.

With her costumes, Andrea Králová co-created the look of many Czech films and television projects. Her work illustrates the content of those films and evokes an idea of contemporary visuality. Through her clothing, she is able to distinguish individual characters and suggest their tastes, aspirations, ambitions, social status, class, or political orientation. In addition to film productions, she has also designed stage sets and costumes for dozens of theatre productions, including collaborating with Cheb Theatre. She is also a long-term lecturer in scenography at the Department of Alternative and Puppet Theatre at DAMU in Prague. During her work over the years, she has collected many garments and accessories in compiling her personal archive — a fraction of which is now presented in the Cheb exhibition. Focusing on the period from the 1960s to the 1980s, it corresponds to the time span of the Retromuseum exhibition, which she also participated in preparing. This period is a particular favourite of the artist, and with her own sense of humour, she often highlights certain of its bizarre aspects.

Keramické servisy od „Bruselu“ po 70. léta / Ceramic tea and coffee services, from the “Brussels” style to the 1970s

Retromuseum – Mezipatro / Mezzanine
21. 3.–8. 9. 2024
Kurátorka / Curator Eva Ballová

Konvičky z kávového servisu / Pots from the coffee service, Keramo Kožlany

Znárodněný keramický průmysl se od konce padesátých let snažil uspokojit zájem spotřebitelů o kvalitní nápojové a jídelní soupravy. Primárně to byl úkol porcelánového průmyslu, nicméně sortiment nápojových setů měla rozšířit i produkce keramiky, která navíc byla i cenově dostupnější. Výroba se soustředila v národním podniku Spojker s pobočkami v Teplicích a Znojmě a ve výrobním družstvu Keramo Kožlany, kde se tradičně produkovala keramika s mimořádně kvalitním střepem, tzv. bělina. Po úspěchu československého pavilonu na světové výstavě Expo '58 v Bruselu se díky práci mladých výtvarníků podařilo nový estetický styl, jemuž se dostalo označení „bruselský“, zavést i do průmyslové produkce. Výrobky těchto závodů se vyznačovaly jednoduchými ladnými tvary, pastelovou barevností a také odolností a funkcí. V teplickém závodě se prosadil Milan Chlábec se soupravami Diadém a Leona, Znojmo vyrábělo vkusné servisy, za nimiž stáli autoři, jejichž jména dnes neznáme. V Keramu Kožlany uspěla hlavně Jindřiška Radová s několika výraznými návrhy kávových servisů v různých barevných provedeních a s kultovním setem na servírování kakaa. V sedmdesátých letech je již patrný odklon od „bruselského“ stylu. Chybí nové kvalitní návrhy, začíná se vyrábět zboží podbízející se vkusu zákazníka – v Teplicích a Znojmě jsou to hrníčky s potisky a nádobí pro chalupáře. V Kožlanech byla výroba servisů dokonce ukončena.

Consumer interest in quality tea and coffee sets had primarily been the task of the porcelain industry, but the range was to be extended by the production of ceramics, which also made these items more affordable. Production was concentrated in the national company Spojker, with branches in Teplice and Znojmo, and in the production cooperative Keramo Kožlany. After the success of the Czechoslovak pavilion at the Expo '58 World's Fair in Brussels, thanks to the work of young artists, the new aesthetic style called “Brussels” was introduced into industrial production. The products of these factories were characterised by their simple, graceful shapes and pastel colours, as well as their durability and functionality. By the 1970s, there was already a marked departure from the Brussels style. With a lack of new, quality designs, the goods being produced became unaligned with customer tastes, and the production of these items in Kožlany was discontinued.

Stálé expozice / Permanent exhibitions

Gotika / Gothic

GAVU – 2. patro / 2nd floor

Moderní umění / Modern Art

GAVU – 1. patro / 1st floor

Životní styl a design v ČSSR / Lifestyle and design in the Czechoslovak Socialist Republic

Retromuseum – přízemí / Groundfloor

Současné umění / Contemporary Art

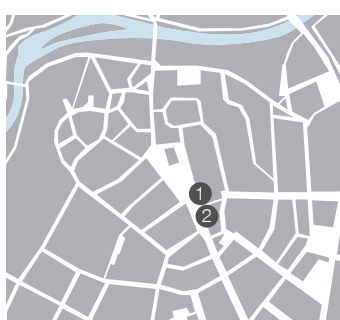
GAVU – suterén / Basement

Galerie výtvarného umění v Chebu / Gallery of Fine Arts in Cheb

príspevková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, info@gavu.cz, www.gavu.cz

Retromuseum

pobočka Galerie výtvarného umění v Chebu
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 17, 350 02 Cheb
www.retromuseum.cz

Otevřeno / Opening hours: úterý–neděle 10.00–17.00 / Tuesday–Sunday 10 a.m.–5 p.m.

Vstupné / Admission: 100 Kč / CZK – dospělí / adults; 70 Kč / CZK – senioři od 60 let, studenti SŠ a VŠ od 16 let / secondary school students, secondary school students and university students from 16 years; 20 Kč / CZK – žáci ZŠ, studenti SŠ při kolektivní návštěvě od 15 let / primary school pupils, secondary school students during a group visit from 15 years; zdarma / free – děti do 6 let, ZTP, ICOM, RG, UHS / children up to 6 years, persons with severe health disabilities, ICOM. Vstupné zahrnuje návštěvu všech stálých expozic a výstav jak v Galerii výtvarného umění, tak i v Retromuseu. / Admission covers a visit to all permanent exhibitions and exhibitions in the Fine Arts Gallery and the Retromuseum. Přednášky: 70 Kč, pro členy galerijního klubu zdarma.

Středy v GAVU

Akce se konají vždy ve středu v 17.00.

4. září	J. Mergl, Christopher Dresser – průkopník průmyslového designu, z cyklu Design, designer I	přednáška
11. září	R. Musil, Karel Javůrek	přednáška
18. září	INFOSYSTEM 7080. Orientační a informační systémy v české architektuře 70. a 80. let; Od Partyzánek po Sparty. Kuřáci v socialistickém Československu	vernisaž
25. září	J. Jančárková, Byzantské umění IX	přednáška

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR.
Titulní strana / title page: Oskar Spielmann, Ouled Nail, tanečnice z oázy / Ouled Nail, Dancer from the Oasis, 1932–1933, olej na dřevěné desce / oil on wood, 76 × 108 cm, soukromá sbírka / private collection